

Тичыюпс тынаІэ тетэжъугъадз

Тичыюпс идэхагъэ зекло кыхьэрэ пэпчъ ыгъэшлэгъон екъу. Тэ, чыплэрысхэмклэ, тынэхэр ащ есэжыгъэхэу, зэхэтымышлэу мафэ къэс тилофмэ ауж титэу тыкъечъэклы. Ау тшъхьэ къэтІэтэу, зытплыхьэу, тыкъэзыуцухьэрэ дунаим тыхалпэмэ, гъэшлэгъоныбэ хэтлэгъошт.

Ащклэ тэри ІэпыІэгъу тыкышъуфэхьушт — «Адыгэ макъэм» нэклубгъуаклэ регажъэ республикэм ичыюпс фэгъэхьыгъэу. Тичыплэ гъэшлэгъонхэм ащ ягугъу кышцытшышт, хьаклэу кытфаклохэрэри яшлшхэмклэ кыддэгъошцэщтых. Шъори шукъоклынышъ зэжъугъэлъэгъунхэм шукъыфэушцынкІи хъун. Зэрэ-тыублэрэр зеклуабэ къэзыщ-плэрэ гъочІэгъэхэм ащыщ.

ГъочІэгъэу Шъхьэкъупшъхь

Мы илъэсым пыкыгъэ уахътэм нэбгырэ мин 200 фэдиз хъурэ зеклор Адыгеим кыхьагъ. Непи пчъагъэм хэхъо. Бжыхьэм имэфэ ошлхэр зеклуабэмэ кызфагъэфедэ, республикэм ичыюпс исаугъэтхэр зэрагъэлъэгъух. ГъочІэгъэу Шъхьэкъупшъхь (Череп) зыфилорэм екІурэ лъагъор джырэклэ анахъ цыфыбэ кІуапІэмэ яз. «ЫцІэр итеплъ» зыфилорэмэ ар ащыщ. Цыфышъхьэм фэдэу нэкуитІур иІ, пэбгыр хэгъэунэфыкІыгъ. МетрипшІ пчъагъэр икІыхьагъ, джащ фэдизыр илъэагъ.

ГъочІэгъым екІурэ лъэс лъагъор нахьыбэмэ Свято-Михайловскэ хульфыгъэ чылысым щаублэ. Ащ щегъэжъагъэу Шъхьэкъупшъхьэм нэс, зылэныкыуакІоу, километрийрэ ныкьорэр гъогуанэм икІыхьагъ. Лъагъор хьылъэп. Лъэс зеклоныр зикІасэхэм анахъэу агу рихьышт. Мэз Іужъу дахэм пхырэкІы. ГъочІэгъым клохэрэмэ шІу альэгъурэ уцупІэмэ яз къушъхьэ цакІэу Галкин зыфилорэр. Ащ ыцыпэ уздэкІуаерэм, Кавказ къушъхьэ тхыцІэм илошъхьэ цІэрылохэр — ТхьэчІышхор, Ачъэжъбэхъу, Дыдыгуш, ыкли нэмыкыбэхэр нафэу къэлагъох. Мафэр ошІу дэдэмэ, Іошъхьэ-мафи плъэгъун плъэкІышт.

— Адыгеим ичыюпс дэхэ дэд. СыздэщыІагъэр бэ, Карелием щегъэжъагъэу Якутием щихьыжъэу сызнэмысыгъэ тикъэралыгъо иІэп, ау мыш фэдэу дахэу зы чыплэ слъэгъугъэп. Мэфэ заулэ хъугъэу мы чынальэм кышцысэкІухьэ, зызгъэплъэкІын слъэкІырэп, — кьел Урал кыкІыгъэ зеклом. Шъхьэкъупшъхьэм узыщ-ц-

плэрэ гъогум иаужрэ Іахъ анахъ дахэхэм ащыщ. Лъагъор чыгъэе гъэхъунэм пхырэкІы. Ахэм инышхоу, мыжъом хэшлыкІыгъэ шъхьэшхор ашъхьэпырэллэы. Цыф ІэпшъитІумэ амышыгъэу шІошъхьугъаеми, жьыбгъэр, ошхыр, уахътэр иІэпыІэгъухэу чылопсым ар ыгъэпсыгъ.

— ПцІы хэмылъэу Цыфышъхьэ шъыпкъ. Анатомиер

рызэбгъашІэми хъушт. Мары нэкухэр, пэбгыр, жэпкъыр чІыгу куоу хэт, ыцэхэри иІагъэхэн фае. ШъыпкъэкІэ хьалэмэтыгъ, — мэщхы Пшызэ шьолпыр щыщ зеклор.

Шъхьэкъупшъхьэм ынэгъу Кавказ къушъхьэ тхыцІэм фэгъэ-загъэу Іошъхьэ шыгумэ арэплъэ. Иджабгъу нэкур анахъ зеклобэ кІуапІ. Иинагъэ шыгъуае, ау

нэбгырэ пшырыпшІ хъурэ купипшыр пэрыохъу зэфэмышъухэу зэдычІэфэщтых. Идэпкъхэм тыгъэми, ошхми, осми уащ-ухъумэ, чэщихыплэкІэ ашІогупсэ-фэу уцупІэхэр щагъэпсых. ГъочІэгъыр, Іо хэмылъэу, Адыгеим ичыплэ анахъ дахэхэм яз. Республикэм исаугъэтэу зэбгъэлъэгъун фаехэм ар ясатыр хэт.

АНЦОКЪО Ирин.

Гупчэм илъэтегъэуцо зэхашагъ

Юныгъом и 17-м щегъэжъагъэу и 19-м нэс клошт хэдзынхэр хэбзэгъэуцугъэм диштэу, шыпкъагъэ хэлъэу зэхэщэгъэнхэм фытегъэпсыхъагъэ Адыгэ Республикэм и Общественнэ палатэ иплошадкэ кышчызылауахыгъэ общественнэ видеоплъэным и Гупчэ. Ащ илъэтегъэуцо тыгъуасэ щылагъ. Лофтхъабзэм кырагъэблэгъагъэх республикэм и общественнэ объединениехэм ыкIи политикэ партиехэм ялыклохэр.

Адыгэ Республикэм и Общественнэ палатэ и Тхьагъэу Устэ Руслъан кызырлыуагъэмкIэ, хэдзынхэр зыщыклохэрэ мафэхэм Гупчэм ихэушхъэфыкыгъэ мониторхэм онлайн шыкIэм тетэу лоф ашлэшт, хэдзынхэм

хэмкIэ чыплэ комисси-ехэм къякIоллагъэхэ цыфхэм амакъэ зэратырэм общественникхэр лыплъэнхэ альэкIышт. Ахэм япчъагъэ нэбгырэ 15-м щегъэжъагъэу 30-м нэсынэу къялпытэ.

Общественнэ лыплъэкIо 530-рэ фэдиз рагъэджагъ, хэбзэгъэуцугъэм диштэу ахэр зэрэеклонхэ фаехэр къяфалотагъэх. Адыгеим хэдзынхэмкIэ икомиссии 139-мэ ыкIи чыплэ хэдзыплэ участки 9-мэ мыш фэдэ камерэхэр ачIэтыштыгъ, ахэм ачIэхуэхэрэр общественникхэм, партиехэм ялыклохэм, нэ-

мыкIхэм занкIэу альэгъушт. Хэбзэгъэуцугъэр аукуагъэу е хэуконыгъэ горэ шылау загъэунафыкIэ, ар кызышхыгъэ чыплэм лыплъаглохэр клоштыгъ, джащ фэдэу телефон зэпхыныгъэм иамалхэр кызыфагъэфедэзэ закыфэзыгъаазэхэрэм джэуапхэр аратыжыштыгъ.

Мы лофшIэным волонтерхэр кыхагъэлэжъэштыгъ, коронавир-усым пэшлюеклогъэным пэе санитарнэ шапхъэхэм ягъэцкIэн аналэ тырагъэтышт.

Къэралыгъом ишъолпыр 85-мэ мыш фэдэ гупчэхэм лоф ашлэшт.

ТХЪАРКЪОХЪО
Адам.

Сурэтыр Iэшъынэ Аслъан тырихыгъ.

Хэдзынхэм япэгъокIэу

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссией ия 134-рэ зэхэсыгъо тыгъуасэ илагъ. Лофтхъабзэм упчIи 7-мэ ащыхэплъагъэх, унэшъо гъэнэфагъэхэр ашыгъэх. АР-м хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссией итхьаматэу Сэмэгү Нурбый зэхэсыгъор зэришагъ.

Лофтхъабзэм ипэублэ яенэрэ зэлулэгъумкIэ Урысые Федерацием и Федеральнэ Зэлулэ и Къэралыгъо Думэ и депутатынымкIэ хэдзын бюллетеным хэтыгъэ Дмитрий Потапенкэр зэрэхажыжыштым Гупчэм исекретарэу ХъацIэцIэ Фатимэ кытегушылагъ. Ащ кызырлыуагъэмкIэ, Урысыем иапшъэрэ хыкум ышыгъэ унашъом ыпкIэ кыкIыкIэ УФ-м хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссией ащ фэдэ унашъо ышыгъ. Урысые политическэ партией «Российская партия свободы и справедливости» зыфилюрэм ар кыгъэлэжъагъ.

Юныгъом и 16-м нэс Дмитрий Потапенкэр списокэм хахыжынэу пшъэрылты къягъэуцугъ.

Урысые Федерацием и Къэралыгъо автоматизированнэ шыкIэу «Выборы» зыфилюрэр кызыфагъэфедэзэ Юныгъом и 17-м, 18-м ыкIи 19-м шылашт хэдзынхэм афэгъэхыгъэ къэбархэр кызышырагъэхъащ графикым нэужым тегушылагъэх.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм Кошхъэблэ районымкIэ зы мандат зилэ хэдзыплэ коеу N 4-м и депутат хэдзыгъэнымкIэ зыкъэзыгъэлэжъагъ.

гъуагъэм ицыхъэшлэгъум комисси-ем хэтхэм дырагъэштагъ.

Лофтхъабзэм икIэу Крас-ногвардейскэ районымкIэ хэдзынхэр зэрэзэкIахъагъэм фэгъэхыгъэу тегушылагъэх. Юныгъом и 11-м районымкIэ кандидатэу зыкъэзыгъэлэжъагъэ бзылфыгъэм хэдзынхэм ахэмылэжъэнэу заявление кычIылыгъагъ. Ащ кыыхэкIыкIэ мы хэдзыплэ коимкIэ зы кандидат нахэ къэнагъэп. Хэбзэгъэуцугъэм диштэу хэдзынхэр зэкIахъагъ. Тыгъэгъазэм и 19-м ар ахыжыгъ.

ДЕЛЭКЪО Анет

Лъапсэ фэхъугъэр зэрагъашIэ

Юныгъом и 11-м Мыекъуапэ имэшлогъэклосэ къулыкъу къэбар кыIэклэхъагъ урамэу Советскэм иунэу № 203-м тет кафеу «Сицилия» зыфилюрэм машор кыкIэнагъэу. Мы хъугъэ-шлагъэр зышхыгъэ чыплэм псынклэу къалэм имэшлогъэклосэ къулыкъу илофшIэхэр къэсыгъэх.

Машлом игъэклосэнкIэ лофшIэным ыкIи кулачIэхэм язэхэщэн пэцхэныгъэ дызэрихъагъ УФ-м ошIэ-дэмышIэ лофхэмкIэ и Министерствэ и ГъэлюрышIэплэ шхъалэу АР-м шыIэм ипашэу Станислав Илющенко.

Мэшлогъэклосэ къулыкъум иапэрэ подразделение мы чыплэм кызырэсэу ыгъэунафыгъ псэуплэм ышхъэ кыкIэнагъэу зэрэстырэр. ЗэкIэмкIи квадратнэ метрэ 700 фэдиз машлом зэлыштэгъагъ. Зыпари хэкIодагъэп ыкIи шъобжхэр атешагъэхэ хъугъэп.

Мы гумэкIыгъом идэгъэзыжынкIэ УФ-м ошIэ-дэмышIэ лофхэмкIэ и Министерствэ илофшIэ нэбгырэ 24-мэ аклуачIэ ыкIи техникэ зэфэшхъафхэу 7 хагъэлэжъагъ.

УФ-м ошIэ-дэмышIэ лофхэмкIэ и Министерствэ и ГъэлюрышIэплэ шхъалэу АР-м шыIэм ипресс-къулыкъу ипашэу Тхъагъэлэдж Марыет кызырлыуагъэмкIэ, ГъэлюрышIэплэм дознанием икулыкъурэ Краснодар шыIэ мэшлогъэклосэ ушэтэкло лабораториемрэ зэгъусэхэу машлом лъапсэу фэхъугъэр мы мафэхэм зэрагъашIэ.

Адыгэ Республикэм культурэмкIэ и Министерствэ лъэшэу гухэкI шыхъоу КъокIыплэм шыпсэурэ лъэпкъхэм искусствэхэмкIэ я Къэралыгъо музей и Те-мыр-Кавказ къутамэ ипашэу ШъэуапцIэкIэ Аминэт Щэбанэ ыпхъум фэтхъаусыхэ ышыпхъу идунай зэрихъожыгъэм фэшI.

ИгъэкIотыгъэу

COVID-19

ауплэкIуштыгъ ыкIи яIэзэщтыгъ

Коронавирусыр зыпэкIэIыгъэхэм ямызакъоу, Адыге-им шыпсэухэрэм ядиспансеризацияе рагъэжъагъ. Зы-ныбжэ икъугъэхэм ямедицинэ уплэкIунрэ яIэзэщтыгъ афэгъэзагъ медицинэ организациии 10. 2021-рэ илъэ-сым нэбгырэ 77118-рэ ауплэкIушт. Ковидыр зы-пэкIэIыгъэхэу а 1-рэ ыкIи я 2-рэ купхэм ахалыгътэ-хэрэр зэрэхъухэрэр нэбгырэ мин 18-м шхъадэкIы.

2021-рэ илъэсым бэдзэогъум и 1-м кышчыублагъэу игъэкIотыгъэ уплэкIунымрэ диспансеризациемерэ макIо. Ахэм ауж агъэунафыгъ купхэу ахэр зыхэхъаштыгъ. ХэушхъафыкIыгъэ ме-дицинэ Iэпылэгъу зэтыгъэн фаехэри агъэнафэх.

Непэ ехъулэу нэбгырэ 15353-мэ уплэкIун лофтхъабзэхэр апэкIэIыгъэх. Нэбгырэ 1627-мэ анахыбэу къяузыхэрэр кыха-гъэщыгъэх: апэрэ чыплэм щытхэр гу-лэынтыгъ узхэр ары – нэб-гырэ 888-рэ; ятIонэрэ чыплэм – нэгъу-кIэIыгъ узхэр – нэбгыри 150-рэ; яцэнэрэм – жыкъэцаплэхэм ялхыгъэ узхэр – нэбгыри 151; яплэнэрэ чыплэм – адэбз узхэр – нэбгыри 4.

Юныгъом и 12-м Адыгеим ирайонхэм ащышхэм жьыбгъэшхо кышчылыгъ ыкIи ошх-ошгъу зэ-хэт къащехыгъ. Мафэр фабэшхоу, тыгъэр къепсыштыгъ нахэ мышIэми, цэдэжэгъо уж-хэм адэжэ ошIэ-дэмышIэу ошгъуапцэр къыте-хъагъ, нэужым кIочIэ ин шIэу жьыбгъэр къи-ллыгъ. Ащ ыуж такыкIыи 10 мешIагъэу шыб-лэр гъуагъоу кыыригъэжъагъ ыкIи ошгъушхор къехыгъ.

Анахъэу ом изытет игумэкIыгъохэр зэхэзышлагъэхэр Мыекъуапэ шыпсэухэрэр ары. Сыда плэмэ ошъоу къехы-гъэм иинагъэ сырныч зыдэлъ къэмланэм ыкIи кIэнкIэм фэдиз хуштыгъэу бэмэ агъэунафыгъ. Къэлэдэсхэм кы-зэралоштыгъэмкIэ, такыкIэ 15-рэ зэпымыоу ошъур къехыгъ. Водительхэр гуIэхэзэ ямашинахэр техъохэмкIэ аухъумэ-штыгъэх.

Жьыбгъэм, ошх-ошгъу зэхэтэу къехыгъэм цыфхэм, унагъохэм зэрар арихыгъ. Бэмэ ягъэфэбаплэхэм, яма-шинахэм ыкIи бгъагъэхэм фыкъуагъэхэр афишыгъэх.

Джащ фэдэу ошхым, ошъум ыкIи пчыкIэм апкэ кыкIэу Мыекъуапэ иэлектричествэ псэуалэхэм ащышхэм ялофшIэн зэпыу фэхъугъ. Кв 6 хъурэ электричествэр зэрыкIорэ линией ТП-352-м пчыкIэр кызоом ыгъэфыкъуагъ. Ащ ыпкэ кыкIэу урамхэу Новэм, Клубнэм, Юбилейнэм ащыш-хэм, джащ фэдэу урамхэу я 2-рэ Первомайскэр ыкIи я 2-рэ Советскэм шыпсэухэрэм электричествэр ямыIэу къэнагъэх. Юныгъом и 13-м пчэдыжым кышхэгъэжъагъэу Мыекъопэ электричествэ сетым иоперативнэ-дэIыгъо бригадэ зэтэгъэуцожьын лофшIэнхэр зэхишагъэх. Цыфхэм электричествэр аратыжыгъ.

КИАРЭ Фатим.

Цыфхэм гумэкIыгъо кыафыхыгъ

«... Лыхъужьныгъэу зэрахъагъэр зыгъэццыкIухэрэм афэтыдэщтэп»

УФ-м и Президентэу Владимир Путиным джыри Урысыем икълэ 12-мэ «Город трудовой доблести» зыфилорэ цIэр афэгъэшъошэгъэным дыригъэштагъ. Ащ фэгъэхыгъэ унашъом охътэ благъэм зэрэклэхъщтыр зэхэщэкIо комитетэу «Теклоныгъэм» изэхэсыгъоу тхьамэтагъор зыщызэрехъагъэм кыщилуагъ.

«Хэгъэгъу зэошхом илъэхъан советскэ народым лыхъужьныгъэу зэрехъагъэр зэлстэумэ ацигъэгъупшэн, ыгъэццыкIун зыгу хэлъхэм Урысыем афидэщтэп, — кылуагъ къралыгъом ипащэ. — Ятлонэрэ дунэе заом идесэхэр дэгъоу кьэтэшлэгъых, арышъ, цыф лъэккым пэшлукIорэ планышхохэр зыгъэуцугъэ бзэджащлэхэм кьакъоуцохэу,

ахэр тэрэзыгъэхэу зылохэрэм адедгъэштэщтэп».

Хэгъэгъу зэошхом илъэхъан тылым щылагъэхэри Владимир Путиным кыхигъэщыгъэх. Чэщи мафи зыгъэпсэф ямылэу ахэм фабрикэхэм, заводхэм, госпитальхэм, лабораториехэм Iоф зэрэащлэгъэм ишлэгъэ мыкIодыным пае «Город трудовой доблести» зыфилорэ цIэр зэра-

гъэнэфагъэм кыкIигъэтхыгъ.

Урысыем икълэ 32-мэ ар афагъэшъошагъ. ЗэуапIэм ыкIи тылым лыхъужьныгъэу ащызэрахъагъэм епхыгъэ псэуальэу, саугъэтэу ахэм адэтхэр ифэшъуашэм тетэу зэтырагъэпсыхъанхэу, ныбжьыкIэхэм а зэпстэур алъыгъэлэсыгъэным пае программэ гъэнэфагъэ зэхагъэу цонэу пшъэрылъ кыгъэуцугъ.

ТхылъеджапIэхэмрэ кIэлэццыкIу театрэхэмрэ зэтырагъэпсыхъэх

Федеральнэ бюджетым кыхагъэкIынышъ тхылъеджапIэхэмрэ кIэлэццыкIу театрэхэмрэ язэтегъэпсыхъан ахъщэ тедзэу апэлуагъэхъащтыр шъолырхэм зэрэтырагъэщтыр Урысые Федерацием и Правительствэ ыухэсыгъ.

Модельнэ муниципальнэ тхылъеджапIэхэм сомэ миллиони 5, тхылъеджапIэ фондхэр нахъыбэ шIыгъэнхэм — сомэ миллиони 2,5-рэ фэдиз, кIэлэццыкIу театрэхэм язэтегъэпсыхъан — сомэ миллиони 3,8-м ехъу джыри кьафыхагъэкIыгъ.

«Ныбжь зэфэшъаф зилэ цыфхэу республикэм щыпсэухэрэм защагъэпсэфынэу, яшIэныгъэхэм ащахагъэхъонэу культурэм иучреждениехэр щытынхэм тыналэ тетэгъэты. Ащ пае культурэм иунэхэр ашIых ыкIи агъэццэкIэгъых, модельнэ тхылъеджапIэхэр агъэпсых, искусствэхэмкIэ кIэлэццыкIу еджапIэхэр уахътэм диштэу зэтырагъэпсыхъэх, джащ фэдэу культурэм иучреждениехэм джырэ оборудованиер алэклагъахъэ. Урысые Федерацием и Правительствэрэ Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэлукIэрэ ялэпылэгъу амал кытеты хэгъэгум и Президент лъэккь проектэу «Культурэр» пхырыщыгъэнымкIэ пшъэрылхэу кыгъэуцугъэхэр нахъ шIогъэ ин хэлъэу зэшIохыгъэнхэмкIэ», — кылуагъ Адыгеим и Лышхъэу КъумпIыл Мурат.

Адыгеим ыцIэкIэ Къралыгъо Думэм идепутатэу Владислав Резник илэпылэгъу хэлъэу бюджет ассигнованиехэр атегощэгъэнхэмкIэ Урысые Федерацием и Правительствэ унашъо ыштагъ, УФ-м и Федеральнэ ЗэлукIэ и Комиссие игъо зельэгъум ыуж, мылкъу кьафыхэгъэкIыгъэным фэгъэхыгъэу.

2021-рэ илъэсымкIэ федеральнэ бюджетым кыхагъэкIынышъ Адыгеим кыIэкIэгъэхъан фаеу агъэнэфэгъэгъэ сомэ миллиони 10-м нэмыкIэу муниципальнэ модельнэ тхылъеджапIэхэм ахъщэ тедзэ апэлуагъэхъагъ. КIэлэццыкIу театрэхэм язэтегъэпсыхъан федеральнэ субсидиеу мы илъэсымкIэ сомэ миллиони 5-у рахъухъагъэм нэмыкIэу ахъщэ тедзэ кьафатIупшыгъ.

Адыгеим ыцIэкIэ депутатым кызэрэхигъэщыгъэмкIэ, Урысыем и Президент мэлъылфэгъум Федеральнэ ЗэлукIэм фигъэхыгъэ Джэпсалъэр гъэццэлагъэ хъуным пае шъолыр зэфэшъафхэм ахъщэ тедзэ кьафыхэгъэкIыгъэным ехыIлэгъэ унашъор зыштагъэхэр парламент Комиссиемрэ УФ-м и Правительствэрэ арых.

«КIэлэццыкIу ыкIи нысхъэпэ театрэхэм гъэсэнэгъэмкIэ, плуныгъэмкIэ, кIэлэццыкIухэмрэ Iэтахъохэмрэ гушхъэлэж, творческэ хэхъоныгъэ ашIынымкIэ мэхъанэшхо ялэу щыт. Джащ фэдэу тхылъеджапIэхэми ямэхъанэ зыкIелэты зэпыт. Джырэ шапхъэхэм адиштэу ахэр зэтегъэпсыхъагъэх, тыхэгъэгъу ипсэупIэ пстэуми ащыпсэухэрэм онлайн шIыкIэм тетэу шIэныгъэ зэрагъэгъотынымкIэ, гъэсэнэгъэр нахышIоу зэхэщэгъэнымкIэ, культурэм зыкIыIэтынымкIэ ахэм яшIуагъэ кьэкIошт», — кылуагъ Владислав Резник.

АР-м и Лышхъэ ипресс-къулыкIу

ЛъэгъуакIэр агъэпсы

— *ИкIыгъэ илъэсым Кавказ заповедникым бэрэ сыкьэкIуагъ. ЧыпIэ хьалэмэтхэр кьэскIухъагъэх, палаткэм сыщыпсэугъ ыкIи кызгурьлуагъ тичIыопс идэхагъэкIи ибаигъэкIи IэкIыб хэгъэгъухэм кьащылъэгъухэрэм зэрэнахъ мыдэир. Заповедникым ипроектыхIэу «Тропа чувств» зыфилорэм икьэбар зызэхэсэхым, ащ сызэрэхэлэжъэн слъэкIыщт шIыкIэр шIэхэу сыхъэ кыхъагъ, — кыIотагъ урысыемысатыу организациеу «Наш фонд» зыфилорэм иньбджэгъушIоу, предпринимателэу Андрей Потаповым. Фондым хэхъэх предпринимательхэу ыкIи цыф чанхэу заповедникымрэ национальнэ паркхэмрэ кызэтегъэнэгъэнхэм фэгумэкIыхэзэ ямылкъукIэ Iэпылэгъу кьафэхъухэрэр.*

ПроектыхIэу экологическэ маршрутым пылым кызэрэщилорэмкIэ, ар нэмыкI маршрутхэм зэрэтекIыхэрэр щыл. Гущылэм пае, умыгумэкIэу маршрутым урэкIо, мэ гохъ зэфэшъафхэр зэхэошIэх, бзыухэм яорэд кьэлон огъэшIагъо, етланэ ошIэ-дэмышIэу бгъэжышхоу «зытамэхэр ушхуагъэхэр» уапашхъэ кьеуцо е тхьакIумэшхоу кьушхъэхэр «зэрэдалорэр» олъэгъу...

Пкъыгъо пстэуу узылукIэхэрэр пхъэхэм, класэхэм, гъучIым ахэшIыкыгъэщтых. Ахэм ахъщэ макIэп апэлухъагъэр.

Андрей Потаповым ишъэогъухэри кыхигъэлажъэхэи лъагъом тырагъэуцошт макетхэм атефэшт ахъщэр кьаугъоигъ.

Макетхэр зыльэгъухэрэм яцIыкIугъо псынIкIэу агу кьэкIыжыщт, гушIом зэлъыштэщтых, лъагъор

бэрэ агу илъышт. Цыф жъугъэу заповедникым кьаклохэрэр бжыхъэм ыкIэ нэс маршрутыкIэм рыкIонхэ алъэкIыщт, ащ игъэпсын шIэхэу кьаухыщт.

ШЪАУКЪО Аслъангуащ.

Псэушъхьэхэми псэ апыт...

Мы аужырэ ильэситфым псэушъхьэхэм якъэухьумэн гумэклыгьохэу епхыгъэхэм язэшлохын Къэралыгъо Думэм лъэшэу ыналэ тыригъэтыгъ. Мыщ фэдэ унашъо аштэн зэхьум кыныгъуабэ шылагъ нахь мышлэми, ахэр зэшлуахынхэ альэклыгъ. Псэушъхьэхэм альэныкьоклэ цыфыгъэшхо кыызхэгъэфэгъэн зэрэфаемклэ обществэм иеплыкълэ ялэубытыплэу «Псэушъхьэхэм пшъэдэклыжъ пылъэу узэрадзеклоштыр» зыфилорэ унашъор аштагъ.

Унашъом кыыщегъэнафэ псэушъхьэр «пкыгъоу» зэрэщымытыр, ар псэ зыпытэу дунаим тетхэм, джащ фэдэу узыр ыкълэ хьазаб зыщэчыхэрэм зэрэщытыр.

Джы зэрэщытымклэ, псэушъхьэр уфаемэ члэбдзыжынэу цытэп, телъхьэплэ зэфэшъхьафхэмклэ ар пфэмылыгъыжмэ е уфэмыежмэ ар нэмыклэ бысым горэм е псэушъхьэхэр зыщалыгъырэ шъхьэегъэзыплэм яптыжын фае.

Жьалымыгъэ зыхэлъ зеклуаклэхэу псэушъхьэхэм адызэрахьэхэрэр зыфэдэхэр социальнэ сетхэм кыарыбгъахьэхэ хьуштэп. Фэтэрхэм ыкълэ унэе псэуплэхэм псэушъхьэ лалхэр ащыплыгынхэ уфитэп. Джащ фэдэу сатыу гупчэхэм, шаплэхэм зоопаркхэр къащы-зэлупхы мыхьунэу унашъом кыыщелэ. Циркхэм, зоопаркхэм, зоосадхэм лол ашлэнымклэ лицензиэ ялэн фае.

Джащ фэдэу псэушъхьэхэм кыызщабгъэклухьан плъэклыштыр, шъхьэегъэзыплэхэм ялофшлэн ыкълэ псэушъхьэ гъорыклохэм узэрэдызеклон фэе шапхьэхэр унашъом кыыщегъэнафэх. Программэм кыызэригъэнафэрэмклэ, псэушъхьэр къэуубытын, стерилизация ыкълэ вакцинацие пшыныр, нэужым зыщыпсэуштыгъэ чыплэм пщэжыныр ары.

Жьалымхэм пшъэдэклыжъхэр арагъэхьыштых

Жьалымыгъэ зыхэлъ зеклуаклэхэр псэушъхьэхэм адызэ-рыхьэхэрэр агъэлпцынэштых. Псэушъхьэр зыуклыгъэхэм е фыкьуагъэхэр тезыщагъэхэм ямызакъоу, уз ыкълэ хьазаб тезыльхьагъэхэми пшъэдэклыжъхэр арагъэхьыштых. Жьалымыгъэу зэрэхьагъэм елытыгъэу тазырэу сомэ мин 80-м кыыщегъэжъагъэу сомэ мин 300-м нэс атыралъхьанхэ альэклыштыр.

Псэушъхьэм жьалымэу зэрэдзеклохэрэр ыкълэ егъэзыгъэ зеклуаклэу адызэрахьэхэрэр Интернетым кызыльхьэхэрэм ыкълэ зыныбжъ имыкьугъэхэр мыщ фэдэ зеклоклэ дэйхэм ахэзыщэн гухэлъ зилэхэм ильэси 5-м нэс хьапс атыралъхьащтыр.

Къепфэклыхэ хьуштэп

Хьэхэр бгъэсэнхэ ыкълэ бгъэхьазырынхэ зыплъэклыштыр закъор шаклоу уштыр хьумэ ары, ау

жьалымыгъэ хэлъэу узэдзекло хьуштэп. Джащ фэдэу псэушъхьэ лалыр къэухьумэгъэным фэшл ар зыдэтыштыр къэшлыхьагъэн фае.

Тхыль Плъы- жъым дэхьагъэ- хэм якъэухьумэн

Тхыль Плъыжъым дэхьагъэхэу УФ-м идунэе зэзэгъыныгъэхэмклэ къагъэгъунэхэрэ уасэ зилэ псы биологическэ къэклуаплэхэр хэбзэнчъэу кыычлэзыштыхэрэр ыкълэ осэ ин зилэ псэушъхьэ лалхэр къезыгъэклоклыхэрэр бзэджэшлэгъэ хьылъэхэм ахалытэ. Ащ фэдэ бзэджэшлагъэхэм якъычлэгъэщынкълэ оперативнэ-лхыхьун лолфхьэбзэ зэхьуытагъэхэр зэрэхьэх ыкълэ бзэджашлэм хьапс тыралъхьанымклэ мыщ ишлуагъэ къэкло.

Чыфэ зытель- хэм псэушъхьэр алахынэу цытэп

Цыфхэу хабзэм иахъщэ чыфэ зытельхэм гъэцэкклэ документхэмклэ яунэе псэушъхьэхэр алахынхэу фитыныгъэ ялэп.

Къэралыгъо Думэм идепутатхэм кыызэралорэмклэ, мы унашъом иштэн игъо шьыпкъэу цыт. Бэшлагъэуи ащ егупшысынхэ фэягъ.

«Псэушъхьэхэм псэ апыт, ахэм зэхашлэ ял ыкълэ узырмэ хьазабымрэ ащэчы. Ахэр тэ къэтыухьумэнхэ фае ыкълэ ары мурадэу тилэр. Унашъор тштагъэ нахь мышлэми, джырэ нэс мыщ тегушылэх. Зы лъэныкьом шапхьэу шылэхэр ашломакл, адрэ лъэныкьом — хьэ гъорыклохэм ащыухьумэгъэнхэу кыкълэлъэлух, ащклэ хэбзэгъэуцугъэм дырагъаштэрэп».

Гукъау нахь мышлэми, еж цыфхэр ары хьэ гъорыклохэр гъогум кытезыутлыпхьэхэрэр. Зэкълэмэ анахь шъхьалэр шъхьэегъэзыплэхэр шлыгъэнхэр ыкълэ псэушъхьэхэм еклопаклэу афитилэр нахьышлэм ыльэныкьоклэ зэблэхьугъэныр арых. Ащ фэдэу зыхьурэм гумэклыгъори цыгъэ-зыхьагъэ хьушт, кычладзыжырэ псэушъхьэхэри нахь маклэ хьуштых.

Хэтклэ шьэфэп хьэ гъорыклохэр цыфхэмклэ шынагъоу зэрэщытхэр, анахьэу сабийхэмклэ. Ильэс къэс ахэр кыызэцэкъагъэхэм япчъагъэ хэхьо. Мыекьуапэ щыпсэухэрэм мы гумэклыгъор зы ильэсэп зэлэр,

мы мафэхэми ар анахь шъхьалэхэм ащыт.

Ильэс пчъагъэ хьугъэу хьэ гъорыкло купхэр къалэу Мыекьуапэ иурамхэм бэу атетых. Ахэм япчъагъэ зыфэдиизыр кылонэу зыми ышлэрэп. Ахэм хьашхьурэлухэр бэу ахэтых. Хьэхэм языхэм уазытекуоклэ мащтэхэш, лочьых. Ау ахэтых кыызэцэкъэклыхэрэри. Къэлэ паркым ыкълэ урамэу Краснооктябрьскэм хьэ гъорыкло купхэу атетхэр мыщ пэгъунэгъоу щыпсэухэрэм ыкълэ лолфшлалэу атетхэм ащылажъхэрэм агъашхэх. Ахэм япчъагъэ бэ зэрэхьургъэм гумэклыгъорэ шынагъорэ къафехьы. Сыда плэмэ мы чыплэр унагъохэм языгъэлсэ-фыплэу ыкълэ якълуаплэу цыт.

«Мыекьуапэ ипсэушъхьэ гъорыклохэр» зыфилорэ волонтер купым ипашэу З. Степановам кыызэрилуагъэмклэ, мы гумэклыгъом къэлэдэхсэм ялажыи хэлъ. Сыда плэмэ а псэушъхьэхэм янахьыбэр ахэм кычладзыжыгъ. Бэрэ кыыхэклы цыфым илажъэклэ хьэхэм ыкълэ чэтыухэм утынхэр, фыкьуагъэхэр атыра-щэхэу. Клымэфэ чыфлэхэр кыыз-щэжъэрэм щыублагъэу хьэ кычладзыжыгъэхэр тучан члэхьагъухэм, чыунэхэм ачлэсых.

Мы уахътэм хьэ гъорыклохэр стерилизация шлыгъэнхэр ыкълэ ахэм ялыгын зыпшъэ дэклырэр мыкъэралыгъо предприятиеу, шаклохэм яхьызмэтшлалэу «Элота» зыфилорэр ары. Мыщ псэушъхьэ 50-м телъытагъэу охътэ гъэнафагъэклэ зыщалыгы-хэрэ шъхьэегъэзыплэ ил ыкълэ ренэу а пчъагъэм цыклэхэрэп.

Хьэ гъорыклохэр къэзыубы-

тырэ, стерилизация Мыекьуапэклэ зышлырэ организацием мы ильэсым Мыекьопэ къэлэ администрацием зэзэгъыныгъэ дишлыгъ. Ащ кыызэрэдилытэрэмклэ, хьэ гъорыклохэр къау-бытыштых, ахэм ялэзэщтых, вакцинэ ахалъхьащтыр ыкълэ стерилизация ашлыштых, мы фэлорашлэхэр агъэцэкклэфэ приютым мэфэ 38-рэ ахэр щалыгыштых, чипхэр ахагъэуцонхэш, атлуп-щыжыштых.

— Тэ республикэм икьэралыгъо унашъо тэгъэцэкклэ, зыпари зылымыплъэхэрэ хьэ гъорыклохэм щырхэр къаклэ-мыхьонхэм ыуж тит: ащ фэдэхэр къэтэуытых, стерилизовать тэшых. Нэужым ильэсым кыкълэоцл ахэр охътэ гъэнафагъэклэ шъхьэегъэзыплэм щытэлыгъых. Псэушъхьэхэр зыуклыхэрэм ыкълэ шына-утхэмклэ зыгъалэхэрэм тэ ташыщэп, етлани кыдэплъы-тэн фае жьалымыгъэ хэлъэу псэушъхьэхэм адзеклохэрэр хабзэм зэригъэлпцынэхэрэр, — кылуагъ «Элотым» итхьаматэ.

Псэуплэ-коммунальнэ хьызмэтым и Гъэлорышлалэ ило-фышлэхэм кыызэрилуагъэмклэ, Мыекьуапэ иобщественнэ чыплэхэм мэкъуогъум и 1-м кыыщегъэжъагъэу хьэ гъорыклохэм якъэуытын аублагъ.

Хьэ гъорыклохэу гъогумэ ателъхэр зэфэшъхьафых, ахэм ахэтых зэрар кыюзымыыхынхэри, ау кыптебэнэн, кыюцэкъэн зыльэклынэу ахэтыри маклэп. Хьэхэр бэу зэхэтэу зыльэгъухэрэр псэуплэ-коммунальнэ хьызмэтым и Гъэлорышлалэ сани-

тарнэ зытетым лъыплъэрэ от-делым ителефонэу: **8(8772)52-74-74-рэм** теонхэу къэлэдэхсэм къяджэх.

Хьэ гъорыклохэм афэгъэхьыгъэ федеральнэ хэбзэгъэуцугъэу аштагъэм кыызэригъэнафэрэмклэ, хьэ гъорыклоу къауытын, вакцинэ халъхьан, стерилизация ашлын, чип пальхьанышъ, кыы-зыщаубытыгъэ чыплэм ащэжын фае. Шэпхьаклэхэм кыызэрэдалъытэрэмклэ, къауытыгъэхэ хьэхэм приютым карантин шахьышт, нэужым шлоигъоныгъэ зилэм ратышт, зи фэмыемэ кыызыщаубытыгъэ чыплэм ащэжыштыр.

Къэлэгъэн фае, 2020-рэ ильэсым ищылэ мазэ кыыщыублагъэу приютхэм афэгъэхьыгъэ федеральнэ законэу «Об обращении с животными» зыфилоу аштагъэм кыызэрэцилорэмклэ, псэуплэ зимылэ псэушъхьэхэр олэжыфэхэклэ шъхьэегъэзыплэм щалыгынхэу ары. Джащ фэдэу ахэм ялэзэнхэ ыкълэ стерилизация ашлынхэ фае.

Мыщ дэжыым зэфэхьысыжъхэр пшлынхэ плъэклышт: унашъор агъэцэкклэным пэе псэушъхьэхэр зыщалыгъырэ шъхьэегъэзыплэ закъоу Адыгеим итым чыгу лахь кыратын фае. Мы уахътэм станицэу Ханскэм пэмычыжъэр псэушъхьэхэр зыщалыгъырэ шъхьэегъэзыплэу «Дружок» зыфилорэр зытет чыплэр бэджэн-дэу къалахыгъ.

— Официальнэу лолф зышлэрэ организациеу тыщыт нахь мышлэми, чыгу кытатыным нэмыкыклэ зыпарэмэ тыклэ-дэурэп, ахьши, псэушъхьэхэм ядгъэшхыштыри тэр-тэрэу къэтэгъотых. Цыфхэр лэпылэгъу кытфэхьух, ашхыштхэр кытфашэх. Чыгур бэджэндэу зэрэтыгъым кыыхэкыклэ мыщ чэур лудгъэуцощьурэп ыкълэ псэушъхьэхэр зыдэсышт волерхэр тфыдэшлыхьэхэрэп. Волонтерхэр мэгугъэх Адыгеим ипашэхэм мы лолфгъом аналэ тырадзэнэу, ягумэклыгъохэр дагъэзыжынынхэу, — кылуагъ шъхьэегъэзыплэм ипашэ.

КИАРЭ Фатим.

Къарипэсыгъэр аугъоижыгъэу,
 «Тхьэшхогыхъажьыр» ашлыжьыштыгъ.
 Арышъ, тыразэу лъэпкъым илагъэхэу.
 Хабзи зеклуакли къэтэжъугъэштэжъ.
 Бжыхъэр къэсыгъэшъ, сэ къэсэлложъ:
 «Тхьэшхогыхъажьыр»
 Шъо блэшъумгъэкI,
 Лъэпкъым илагъэшъ,
 Ар жъугъэмэфэкI.
 Адыгэ лъэпкъым
 Ар ышIэщтыгъ,
 Пасэм щыублагъэу
 ТимэфэкIыгъ.
 Ахърэты мафэм
 ТекIолIэжьышт,
 Зыгу хъазырыгъэр,
 Тхьэм гохъажьышт.

Адыгэ тхаклоу, зэдзэклэклоу, сценаристэу Енэмыкьо Мэулид кызыхъугъэр ильэс 75-рэ хъугъэ

Ичыгу пэчыжъагъэми, гуклэ пэблэгъагъ

Енэмыкьор (Аталай) 1946-рэ ильэсым Тыркуем ит кыуаджэу Елэм кышыхъугъ. Ихэкуж пэлапчъэ зышлыгъэр я XIX-рэ лэшлэгъум Адыгэ шьолъырым щыклогъэ урыс-кавказ зоошхор ары. Мэулид ятэ Сахидэ ят икыжыгъагъэр, лпыккым итэу, Енэмыкьо Мэулид ичыгу ыгъотыжыгъ. Уильепкь упэлэпчъэу, лэлыб хымэ кэрал ушыпсэуныр дэгъуми дэйми дэгъу дэдэу ышхъэклэ ышхъэгъэ Мэулид. Мыжъоу щылым ычлэгъ псы зэрэклэмычъырэ, ор-орэу лэбжэ-лябжэклэ уилъэгъо-гъогу пхырыпхъун зэрэфар пасэу кыгурыуагъ, ащклэ зышхъасыжыгъэп. Хэкум пэчыжъэу кэжъугъэ сабыбэмэ ащышыгъэ Енэмыкьо Мэулид кыуачлэ фэхъугъэр ныбыдзыщэу луфагъэмрэ янэ кылуилъхъэгъэ ныдэльфыбзэ адыгабзэмрэ. Анталием гурьт еджапэр кызыщыуеу ужим, 1968-рэ ильэсым, зэнэкъокъу шыкълэм тетэу Ислам институтэу Стамбул дэтым члахы щеджагъ ыкли ар 1974-рэ ильэсым кылухыгъ. Ильэси 5-м кыкълэу лицей зэфэшхъафхэм динимклэ, нравственностымклэ ыкли этикэмклэ урокхэр ащаригъэхъыгъэх. 1979-рэ ильэсым, джыри зэнэкъокъу иным пхырыкли, кълэу Ескишехир дэт университетим щызэхэщэгъэ киносценаристхэм ыкли режиссерхэм апае ильэс курсхэм ащеджагъ, кылухыгъ. Мы сэнэхъатымклэ Анкара дэт гупчэу киносценаристхэр ыкли радиоэкэтынхэр зышагъэхъазырырэм ашти, лэф щылагъ, документальнэ фильмэхэм ыкли социальнэ рекламэхэм ясценаристхэр ытхыштыгъэх. Ильэсипшырэ лэф зышлэгъэ уж, 1992-рэ ильэсым телерадиоэкэтынхэмклэ редакторэу компанием лэф щылагъ. 2002-рэ ильэсым кышхъэгъагъэу пенсием кыуагъэ.

Лэфэу ышлэрэм готэу, литературнэ-критическэ статьяхэр, усэхэр, рассказхэр Енэмыкьом Анкара кышхъыдэклыхэрэ альманаххэу «Голос нартов», «Ямчы», «Нарт» зыфилохэрэм кышхъыуытхыгъэх. Тыркуем кыкыжы, ичыгу зыгъотыжыгъэ уж, итхыгъэ зэфэшхъафхэр Адыгеим кышхъыдэклыхэрэ журналхэм,

гъэзетхэм кышхъауытхыгъэх. Кларэщэ Тембот ироманэу «Шыу закъу», Мэщбэ-шлэ Исхъакъ ироманхэу «Бзыикъо зау», «Мыжъошхъал» зыфилохэрэр тыркубзэклэ зэридзэкълыхи, Истамбул кышхъыдэгъэкълыхъэх. Мыхэм аужылоу етлани тхаклом тыркубзэм рильхъагъэх Мэщбэ-шлэ Исхъакъ ироманхэу «Къокълэпэмрэ Къохъапэмрэ» ыкли «Гъэритлу» зыфилохэрэр, кыдэклыхъаи фигъэхъазырыгъэх. Адыгэ тхаклохэм япроизведениехэм анэмыклэу тхаклоу Енэмыкьом тыркубзэклэ тхыгъэ Яшар Кемаль ироманэу «Море разгневалось» зыфилохэрэр ыкли Азиза Несинам ипъесэу «Сидакъ» («Моя красавица») адыгабзэклэ зэридзэкълыхъэх.

2005-рэ ильэсым Адыгэ тхыль тедзэпэм Енэмыкьо Мэулид иусэ тхыльэу «Къушхъэ гупшысэхэр» («Горские думы») зыфилохэр адыгабзэклэ кышхъыдэклыхъ. 2007-рэ ильэсым щегъэжъагъэу М. С. Енэмыкьор Урысыем итхаклохэм я Союз хэт.

Иуагъэ емыпцъыжырэ гупшысаклэ

Ыпшъэклэ кызырэхъысхъагъэу, Енэмыкьо Мэулид Тыркуем щыпсэун фэе хъугъэ унагъом кышхъагъ, щалугъ, щалэжыгъ, ежъ фэдэ миллион зауэмэ ащыщэу; анахъ кышхъэпагъэу, цыфы зышлыгъэр пстэуми апэу, яунэгъоклоу ным кышхъыуилъхъэгъэ адыгабзэр ары. Шэгъошлу илэти, гъэсэнэгъэ-шлэныгъэу ыгъотыгъэм готэу, ильэпкь шхъэлъытэ-жыи иклэлэгъум пасэу кэуушыгъ; зыхэс лэпкьхэм ахэткълыхъэх зэрэмыхъуштыр, яадыгапсэ кызырэхъысхъагъэу фаер зэхэшлэ, кыгурылэ ыкли нэмыкълэхми а зэклэ цыкълэ-цыкълэу агуригъало мэхъу.

Хэхэс адыгэхэу Тыркуем исхэм ащыщыгъэу, шлуклае шлагъэу Адыгеим кэ-кълэжыгъэу щыпсэурэ Едыдж Мэмэт Енэмыкьо Мэулид фэгъэхъыгъэу кълэо: «...Енэмыкьор иклэлэгъум кышхъэгъагъэу хэхэс хъугъэ адыгэхэр яхэку кы-гъэзэжыным ыгу етыгъэу ыуж итыгъэхэм ащыщ. Ащ сыдигъо улукагъэми, чыгъэе машлоу, стырэ адыгэ джэныкьо машлоу ыгу ренэу зэрэщыблэрэр зэхашлэу, ухэтми уишхъафитныгъэ укы-филэтын ыльэкълыхъыгъ. Адыгабзэр жэрылбзэ закъоу щымытэу, литературнэ бзэ бай дэдэу зэрэщытыр Мэулид иусэхэмклэ тэ Тыркуем тисызэ апэрэу зэхэтшлагъ, адыгабзэклэ зэридзэкълыхъэмэ кытфаджэ зыхъуклэ, тыбзэ тыригъэгущоштыгъэ, ар зэрэтшлэрэм тшхъэ уасэ фытигъэшлыштыгъэ. Тичлыгу дгъотыжыным тыфэзыуэзэнкыгъэмэ ар клочлэ лэшэу ахэуцагъ».

Мэулид итхыльэу «Къушхъэ гупшысэхэр» зыфилохэрэм фэгъэхъыгъэу кълэпон хъумэ, ар тхаклоу, усаклоу, гупшысэ-кло-гумзагъэм ыгу дэхъыклэу, кыгъэ-шлагъэм бгъэм щызэтырихъагъэм кълэ-кырыкыгъ. Хэхэс шылакэр зыфэдэр, кызыпкырыкыгъэр, зигугъэ зылэпы-зырэ цыфым клэхъырэ пстэур, кынтхъамыклэгъошхор кыздиклыштыр кы-зэрэшлэгъуаер, гулэрэр кърэм зэретхь-рэр, зыфырикъужэу, акыл-кыулаир кыготэу, щэлагъэ зилэм гъогу зэригъ-тырэр, нэмыклэу кълэпон хъумэ, игугъэ зэрэлъыклахэрэр, Мэулид итхыльэу

«Къушхъэ гупшысэхэр» зыфилохэрэм щыклэгъэхъыгъэу сэлъытэ. Узышхъэу, укызыхъыгъэм фэдэ хъун шылэп, ар хэти зэрэпшымыгъупшэщытым лэшэу уфэсакъэу ушылэным уфеплу Енэмыкьо Мэулид итхыль.

Усэу «Къэкълэж, пцлашхъу» зыфилохэрэм тхыльыр кызылэуехы:

...Къэкълэж, пцлашхъу,

Сыпфэзэщыгъ!

Псынжыкълэ гъэцэкълэж уиунэ.

Уихабзэ о,

Орэд джэфхэр кълэпозэ улэжъэныр.

Сэшлэ, ушхъахынэп,

Илэп уигубзыгъагъэ гъунэ.

Сыоужэ, сыпфэзэщыгъ,

Къэкълэж, пцлашхъу! (н. 6-р)

Бзыу пэтэз, ахэри сыдигъуи янабгъо еклужык, арышъ, лэпккым ичыгу, ихэкуж ыгъотыжыныхэ зэрэфар усаклом мы сатырхэмклэ клыгъэхъыгъэу кысщэхъу. Тхэкло-гупшысаклоу Енэмыкьо Мэулид ежъ фэдэбэм кышхъэгъэ-щырэ иакыл-лушыгъ, ичыжъэрыпкъагъ, ыльэгъурэр зэрэбэр, зэхышлэрэр ащ зэрэнахъыбжыкы ыкли ильэпкь фырилэ лыуэ-гууэ иныр ары. «Сфихъуш сэ, Сихэку ыкълэ силыхъэмэ — Ятлэу, уцэу, нэкыгъэу», — кышхъо усэу «Сфихъуш сэ». Къэбзэгъэ иныр цыфым кызыты-рэ чылопсым фэдэу, зышхъ лэпккым-клэ пшхъапэ хъуным клэхъопсы, ащклэ кыоганэ илэп — гупшысэм ишлур епхъы. Нэмыклэ усэу «Хэт ушхъыщ?» кысэмылу!» зыфилохэрэм макъэ лэтыгъэкълэ щыклэгъэ-тхы:

... «Хэт ушхъыщ?» кысэмылу!

Хымэ лэблэр кысэбэклэми,

Сиадыгэ нэгъ укыкълэпкъэмэ,

Сызэхэщыкълэщыт.

Сынарт сэ,

Нарт гумызэгъагъэм сызэрэщэ. (н. 33).

Ышхъэ фэгъэхъыгъэр зэкълэ тхаклом иусэ сатырхэм упкълэпкъыгъэу кышхъагъэ: усэр — илус, гукъэкълэжыкы ишхъант.

Сэгъолыжы — усэ,

Сыкътэдджыжы — усэ,

Усэ — сыгу, скышхъо,

Сышхъы усэм...

Бащэ кьэнэжыгъэп,

Усэрэжэ сыхъуш. (у. «Усэ», н. 10)

Цыф шылэп кынтхъамыхъулэу, цыф шылэп шулъэгъу лэплэм ыгу ымыгъэт-клоу. Мэулид игукъэбзэгъэ, ицыфыгъэ лэдэбныгъэ, инэхъой адистэрэ шыпкъэх ыгу лъачлэ кылуыкълэу сатыр фэбэ лэшлэ-хэр. «Сыдыбзэклэ кыарэу фаеми, Сыгу зэхэшлэ Шулъэгъу орэдыр. Кысалу, лэгуныгъэр! Зыми емылэлоу, Пстэу-ри зэлэурэ Тхэр Ора?» (у. «Шулъэгъу орэдыр».)

Епложыны имыщыклагъэу мо луш губ-зыгъэм ешлэ гур уунэклэмэ узэрэмыт-хъэщтыр. Гузэхэшлэ дахэхэр кызышхъо-тыкыгъэхэ усэхэр тхыпхъэ лэпклэ-лэп-клэх, макълэ, лашлоу, гум кынахъу.

Услотэщтэп, хэт кысэлъэгъуэмэ:

Джырэ цыфхэр тлэклэ шхъогъуалэ хъугъэх.

«Хъяр кыбдэхъу!» алорэп,

Уипкыхъэ яплотэгъэми.

Шэны зэрэпфэхъугъэу, нычэпи

Сипкыхъаплэ укыхъахъагъ.

Бэрэ сызэбжэжэп, сэгъэзэщыгъэп,

Тхъауегъэпсэу. (у. «Пкыхъэ»)

Лирикэ шъабэу гур зыгъэгупсэфырэр арэп усаклом игупшысэ пхырищырэ, хэхэс хъугъэ адыгэхэм ятарихъ кын куу ары. Лэпккым фырилэ лыуэ-гууэу усаклом ыгу щызэтыришлагъэр ары кыушхъэ лъагъу, лэтыгъэу, инэу — гупшысэхэр. Адыгэ лэпкышхъоштыгъэ лыхъужыкы охътэ мэхъаджэм хэч-нэч зэришлыгъэр, Енэмыкьо Мэулид игууэ мыкыжы. Усэхэм ыкли поэмэу «Къушхъэ гупшысэхэр» зыфилоу тхылым кыдэхъагъэм уаджэ зыхъуклэ, блэклыхъэ чыжъэр сурэтышхо хъазабэу нэм кы-клэуцо, джарэу гуклэ макъэр ахэлуы Мэулид исатырхэм, ыльэгъурэр бэдэд, зэхышлэрэри гъунэнч. Шлу зымылэгу-рэр, гуклэгъунчэр зыми ыгъалэрэп; пэчыжъ гупшысэри. Ау гоу плэу, зэкълэ изыльэгъукырэ гупсэфына, тынчына?! Хэстыхъэ нэрымылэгуу машло — чы-гум, огум, цыфым яхъазаб; ежъ ыни-туклэ ыльэгъурэм имызакъоу, ильэпкь игурым макъэу хы Шлуцлэм кышхъагъэ-рэри, адыгэм кырыкълэуагъэм игъогу кърпэн ятхыдэ хафи ащыгуауэ ыкли ыгу пхырищэу матхэ, мэгупшысэ; лотэжыгъо гуапэр игъорыгъоу тыдэ шылэ адыги зэрэгъотыжыкырэ ыгъэунэфэу, гупшысэ самэм унэ хэхыгъэ щырил усаклом.

«Гъэмафа лэпккым ыгу лыгъэ зы-радзэгъагъэр, кылымфагъа?» плэу укълэ-мыупчлэж! Уахътэр хъушхъэн ихъагъ. Кыфыхъашт голэгъум ихыльэ зэхашлэ тлэмынэу ежъэгъэ нэкыгъэмэ. Янабгъо-хэр абгынэ, уашъом шхъафитэу щы-фарзэщыгъэ бгъэжъэмэ. Гъэхтэпэ ос ныкъткы псыорым адыгэ ятлэ рыхы-жъагъ», — кышхъо усэу «Мы усэм цлэ илэп» зыфилохэрэм ыкли тлэклэ-тлэклэу лыкълэуатэмэ зыкылэтызэ, псыикыжыым итхъамыклагъо зызэриушхъуагъэм тхаклом тыхегъэдэлэ:

«...Хым зэлэты, Гур лэакуатэ. Гум зепхъуатэ, Хыр мэятэ. Гум зыредзы, Хыр кыларэу. Гур мэбанэ... Гур мэлъы-хъо... Гур мэлэбэ... Гур мэхъыдэ... Гур!.. Гур!.. Гур мэлэ-кы-ды!.. Хым пхырэбы». Цлэ хэлъэп, Енэмыкьо Мэулид иусэхэу ыкли ипозэмэ «Къушхъэ гупшысэхэр» лэпккым — адыгэм пэклэклыхъэ анахъ тхъамыклэгъо гуимыкыжыкы икыоу, нафэу кызырэхъышхъыгъэр. Ары. Ти-блэклыхъэ тшлэн фэе джырэ мафэхэм икыоу уасэ афэтшлышхъуным пэе. «Кын мылотэж хъурэп» алуагъ. Ар кыгурылоу, тхаклоу, нэхъэй макълэ зылэрымтлуп-щыпэмэ, щыл, лэакуатэ, Хэкужым дахэу щыпсэхуэрэ адыгэхэмэ, дунаим зэфэ-дэклэ хэгъошхъэ хъугъэхэмэ, сыдигъоклы гупшысэклэ алъылэсызэ, Тхэр кы-фэупсэу, ыухъуменхъэу тыдэ щыли, хэтрэ цыф лэпкы гулэгъум пэчыжъэнэу, Къушхъэм ыпашхъэ итэу афэлъало. Тхаклоу, усаклоу Енэмыкьо Мэулид ыгу шлулэгъуклэ зэлъыпкъагъ, ыбзи, ихабзи, ишэни афэсакъэу, лъагъу лэтыгъэу зэрэхъэ, мыпшыжъэу матхэ, мэусэ, шыпкъэм илотаклы. Кызыхъугъэ мэфэкл дахэр хигъэуэфыкыгъ: имафэхэр нэ-фынэнхъу, ошлунхъу, псауныгъэ пытэ илэнэу, имурад лыкълэхъэу, ибын датхъэу, ильэпкь тынчэу, Енэмыкьо Мэулид гъэ мин дахэу кыгъэшлэнэу фэтэлэ.

МАМЫРЫКЪО
Нурит.

Искусствэм ицӀыфхэр

Сурэтыр ищыӀэныгъэ щыщ

КъокӀпӀэм щыпсӀурэ лӀапкӀхэм яискусствӀкӀ Къэралыгъо музейм Елена Абакумовам илофшӀагъэ фӀгъэхыгъэ къэгъӀгъон къыщызӀуахыгъ.

Елена Абакумовам Пшызэ къэралыгъо университетым ихудожественнэ-графикэ факультет къыуахыгъ. Урысыем исурэтышӀхэм я Союз хэт, Адыгэ Республикэм искусствӀхэмкӀэ изаслуженнэ лӀфышӀэшху, педагогикэ шӀэныгъэхэмкӀэ кандидат, доцент.

Адыгэ Республикэм искусствӀхэмкӀэ иколледж живописимкӀэ къутамэ къыщызӀуахыгъэным кӀэщакӀо фӀхыгъ. ИсӀнӀхъат фӀгъэхыгъэ зӀфӀхысыж тхыгъэхэр къыхиутыгъэх. Адыгэ къэралыгъо университетым искусствӀхэмкӀэ и Институт икафедрэ 2002-рэ илъӀсым къыщегъэжыгъэу ипӀэцагъ. 2013 – 2021-рэ илъӀсхэм Институтым пӀэцӀныгъэ дызӀрихъагъ.

ХӀгъӀгъум, шӀолӀырыхэм, Адыгеим ащыкӀорэ къэгъӀгъонхэм чанӀу ахӀлажӀэ, общественнэ пшӀэрылӀхэр егъэцӀкӀэх. Е. Абакумовар Адыгэ Республикэм исурэтышӀхэм я Союз итхъамат.

ЗӀлӀашӀэрэ сурэтышӀым, кӀэ-лӀэгъаджэм имӀфӀкӀ мафӀ фӀгъэхыгъэ къэгъӀгъонӀу МыекъуапӀэ къыщызӀуахыгъэр искусствӀхэм ишӀпхъэ лӀагъхэм адештӀэ. СурэтышӀым илофшӀагъэ 42-рэ музейм къыцагъӀагъо.

Цым, упкӀэм. нӀмыкӀхэм ахӀшыкӀыгъэхэр шӀо зӀфӀшӀхъафхэмкӀэ гъӀкӀэрӀкӀагъэх. Елена Абакумовар творчествӀм зӀрӀпылӀыр, искусствӀм ицӀыфӀу зӀрӀщытыр илофшӀагъэхэм къа-лӀуатӀэ.

ПсӀ апыт

БзыуӀхэм, нӀмыкӀхэм яхыплӀгъэ сурӀтхэр дахӀу къӀӀагъох. ПсӀ апытм зӀрӀфӀдӀхэм къы-хӀкӀӀу чыг тамӀу зытесхэм тебыкӀыжыщтхӀу къыпщӀху.

КъӀгъагъэр зимыкӀӀсӀ бзылӀ-фыгъэ дунаим темытӀу Елена Абакумовам елӀытӀэ. Ащ исурӀтхэр нах дахӀ къӀзышӀхэрэр къӀгъагъэ пӀпчӀ шыкӀэ гъӀшӀ-гъон къызӀрӀфӀгъотырӀр ары. ГъожышӀӀор е пӀыжышӀӀор сурӀтым къыщигъӀагъо зыху-кӀэ, егъӀылагъӀу пкыгъом ышӀо зӀблӀхурӀп. Зытетым тетӀу

къыгъӀнӀжыӀзӀ, искусствӀм ишӀыкӀӀшӀхэр хегъахӀох.

Цым, нӀмыкӀхэм ахишӀыкӀы-гъэхэр бгъӀфедӀн пӀӀэкӀыщт искусствӀм епхыгъэх. лӀфшӀа-пӀэм, унӀу узыщыпсӀурӀм ядӀпкӀхэр бгъӀдӀхӀнхэм фӀшӀ Е. Абакумовам сурӀтыбӀ ышӀыгъ. ШӀухъафтын пшӀынхэмкӀэ лӀ-рыфӀгъуах.

КъыфӀгъушӀуагъэх

Музейм ипӀащӀу, Урысыем, Адыгеим, Ингушетием кулӀтурӀмкӀэ язаслуженнэ лӀфышӀӀу ШӀӀуапцӀӀкӀо АминӀт зӀхахъэр пӀублӀ гушыӀӀкӀэ къызӀӀуихыгъ.

Адыгэ Республикэм кулӀтурӀмкӀэ иминистрӀу АулӀэ ЮрӀэ, республикэм кулӀтурӀмкӀэ и МинистерствӀ иотдел ипӀащӀу ШӀӀуджӀн БӀлӀэ, Адыгэ къӀра-лыгъо университе-тым ипӀащӀу Ма-мый ДаутӀэ, уни-верситетым искусствӀхэмкӀэ и Ин-ститут ипӀащӀу ТыгъужӀ ФатимӀэ, Урысыем инароднӀ сурӀтышӀӀу Къат ТеуцожӀ, шӀэныгъэ-лӀажьӀу ХъунӀгӀо РӀщыдӀэ, нӀмыкӀх-ри Елена Абаку-мовам имӀфӀкӀ

фӀгъэхыгъӀу къыфӀгъушӀуагъэх, илофшӀагъэ осӀ ин къыфашыгъ, имурадхэр къыдӀхӀунхӀу фа-лӀуагъ.

ГушыӀӀэ фӀбӀхэр къыфӀзылӀуа-гъэхэм, шӀухъафтынхэр къыфӀ-зышӀыгъэхэм «тхъашӀуегъӀсӀу» Елена Абакумовам къарио-жыгъ, исурӀтхэм япӀынхӀу ригъӀблӀгъагъэх.

Къат ТеуцожӀ, АулӀэ ЮрӀэ, ШӀӀуджӀн БӀлӀэ, ХъунӀгӀо РӀщы-дӀэ къызӀрӀауагъӀу, жанрӀ зӀфӀ-шӀхъафхэмкӀэ Елена Абакумо-вам лӀф ышӀӀӀӀэ, дӀахӀгъэм уфӀещӀэ, исурӀтхэм уадӀгушыӀӀэ пшӀоигъоу апашӀхъэ укӀеуцӀо.

ЗӀлӀашӀӀэрэ сурӀтышӀӀу Эду-ард ОвчаренкӀэр, Адыгеим инароднӀ артисткӀу Ирина КириченкӀэр, Елена Абакумовар, ащ илофшӀӀӀӀу Раиса Лозов-скаяр къэгъӀгъӀгъоным епӀы-хӀӀӀӀӀ, зӀгъӀпшӀнхэр ашӀыгъэх. ШӀо зӀфӀшӀхъафхэр бгъӀфедӀн-хэм фӀшӀ чӀыопсым изытет,

щыӀэныгъӀм изӀхъокӀыныгъэхэр къыдӀпӀытӀнхӀ зӀрӀфаер зӀдӀ-гушыӀӀӀӀу къыщыхагъӀщыгъ, Е. Абакумовам къыщытхӀуагъэх.

СурӀтышӀ-модельер цӀэрылӀоу СтӀашӀу ЮрӀэ, Адыгеим инарод-нӀ сурӀтышӀӀу ГъогунӀкӀо Мухъарбий, лӀфшӀӀӀӀым ивете-ранӀу Даур РуслӀан лӀӀшӀӀу ягопӀагъ къэгъӀгъӀгъоным икы-зӀлӀухын кӀӀлӀеджӀахӀхэр, сту-дентхэр, шӀӀэныгъӀӀажьхэр бӀ хӀухӀу зӀрӀхӀӀӀажьагъэхэр.

— СурӀт пӀпчӀ гушӀысӀ шӀхъаф хӀӀпӀхъан фаеу зыпӀы-тӀхэрӀм адезгъаштӀӀӀ лӀф сӀ-шӀӀӀ, — къылуагъ Е. Абакумовам. — ЛӀӀшӀу сафраз лӀпылӀгъу къысфӀхӀухэрӀм. Студентхэм сӀагъушӀуахыгъ, сурӀтышӀ цӀэры-лӀхэр къахӀкӀыщтхӀу сӀгъуагъ.

БӀгъашӀӀӀ хъунӀу, инасып зыдӀлӀӀӀӀужьӀӀӀ шӀӀӀӀӀӀу Елена Абакумовам фӀтӀӀо.

ЕМТӀЫЛӀ Нурбий.

Тикъэгъэлыгъонхэр

Ильэс Юфшлэгъур регъажьэ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Камернэ музыкальнэ театрэу Хъанэхъу Адам ыцлэ зыхьырэ 2021 – 2022-рэ ильэс Юфшлэгъур Юныгъом и 15-м регъажьэ.

Италием щыщхэм пчыхъэшъ-хъашхэм хъаклэхэр зэрэрагъэблэгъагъэхэм опереттэр фэгъэхьыгъ. Зиусхъанэу Шуфлери ыпхъоу Эрнестинэ пае зэхахьэр зэхещэ. Псэлъыхъо дэгъу кыфигъоты шлоигъу. Ары шхъае, пшъашъэм музыкант тхъамыклэу Бонифасэ шлу елъэгъу.

Зиусхъаным Италием иопернэ орэдылохэр пчыхъэзэхъэхэм хигъэлажъэхэ шлоигъу, ау зэрэфаем фэдэу Юфхэр зэпыфэхэрэп...

— **Режиссерэу Виктор Серебрянскэм опереттэр ыгъэуцугъ, дирижерыр**

Аркадий Хусниаров, — кытылуагъ Камернэ музыкальнэ театрэм ихудожественнэ пашэу, Урысыем, Адыгеим искусствэхэмкIэ язаслуженнэ Юфшлэгъоу, искусствоведениемкIэ кандидатэу Сулейманов Юныс. — **ИльэсыкIэ Юфшлэгъум урысыбзэкIи, адыгабзэкIи музыкальнэ къэшIыныхэр къэдгъэлъэгъоштых. Театрэр зышIогъэшIэгъонхэр тилофшIагъэхэм ялгъыныху къетгъэблагъэх.**

Шъуналэ тешъудз: билетхэм е нэмыкI Юфыгъохэм афэгъэхьыгъэ упчIэхэр зилэхэр мыщ фэдэ телефонхэмкIэ теонхэ алъэкIышт: 52-09-22; 8-988-479-41-71.

Гандбол

Уфэмышъазырэу утеклоштытэп

«АГУ-Адыиф» **Мыекъуапэ** – «Луч» **Москва** – 27:34 (13:19).

Юныгъом и 11-м Мыекъуапэ щызэдешIагъэх.

«Адыиф»: Къэлэпчъэлутхэр: **Скнаръ, Баскакова; ешIаглохэр: Клименко – 5, Кириллова – 1, Морозова – 4, Богданова – 7, Куцевалова – 3, Казиханова – 2, Дмитриева – 4, Кобл – 1, Краснокутская, Колодяжная, Краснова, Мещерякова.**

2021 – 2022-рэ ильэс зэнэкъокъур «Адыифым» ригъэжъагъ. Апэрэ зэлукIэгъум тиешIаглохэр икъоу фэмышъазырхэу кычIэкIыгъ. ЦСКА-м иешIэкIо ныбжьыкIэхэу Ю. Баевар, В. Юрченковар, А. Федоровар, нэмыкIхэри бэджэндэу «Лучым» ритыгъэх, Урысыем ихэшыпыкIыгъэ ныбжьыкIэ командэ хэтых. Пшъашъэхэм зэнэкъокъум щысэшлу кыщагъэлагъо.

Ю. Баевар Мыекъуапэ щыщ. «Адыифым» щешIээ Урысыем икIэлэеджакIохэм яспартакиадэ зыхэлажъэм, тиклуб апэрэ чIыплэр кыдихыгъ. А лъэхъаным Ю. Баевар «Астраханочкэм» рагъэблэгъагъ, ащ ыуж ЦСКА-м аштагъ. «Адыифыр» «Лучым» зыдешIэм Ю. Баевам гъогогъу 11 тикомандэ икъэлапчъэ Iэгъаор кыдидзагъ.

ЗэлукIэгъур Мыекъуапэ зыщырагъажъэм, теклоныгъэр «Лучым» зэрихыштыр ешIэгъум кышылъагъоштыгъ. Пчъагъэр зэрэлъыкIуатэщтыгъэр: **1:4, 2:5, 4:7, 6:10, 7:11, 9:14, 11:17.**

Зэхэцэн Юфыгъохэр З. Коблым гупчэм щигъэцакIэщтыгъэх. И. Клименкэм, Д. Богдановам, А. Морозовам, М. Дмитриевам къэлапчъэм Iэгъаор дадзэнымкIэ щысэшлу кыагъэлагъоштыгъ. И. Клименкэр гупчэм псынклэу щешIэщтыгъ, ухъумаглохэм апхырыкIыштыгъ. ЕшIаплэм ыбгъухэм

ащешIэхэрэр ошIэ-дэмышIэу апэкIэ илгъыныхэм, хъагъэм Iэгъаор радзэным фэшI амалхэр къагъотыныхэм «Адыифыр» фытегъэпсыхъагъэп.

– ЕшIэгъур «Лучым» зэрэтшлуи-хыгъэр гухэкI тщыхъугъ, гандболыр зыгу рихъыхэу кытлыплъэхэрэм кытфагъэгъунэу тялъэу, – кытылуагъ «Адыифым» итренер шхъалэу Александр Реввэ. – КычIэкIэлыкIошт зэлукIэгъухэм нахышIоу зафэдгъэхъазырышт.

«Адыифым» пенальтитлу хъагъэм ридзагъэп, гъогогъуи 4 къэлэпчъэкIым Iэгъаор тиешIаглохэм тырагъэфагъ. А. Куцеваловам шобж тещагъэу ешIэгъум хэлэжъагъ. Ахэри кыдэтлытэхэзэ, «Адыифым» нахыбэрэ тигъэгъушлон фаеу тэлъытэ. Тикъэлэпчъэлутхэр цыхъэшIэгъоу ешIагъэхэп, щыкIагъэу афэтлъэгъурэр дагъэзыжы-штэу тэгугъэ.

ЧышIэхэр

Суперлигэм хэт клубхэу купэу «А»-м щешIэхэрэр.

1. «Ростов-Дон» – 6
2. ЦСКА – 4
3. «Лада» – 3
4. «Звезда» – 3
5. «Кубань» – 2
6. «Астраханочка» – 0.

Купэу «Б»-р

1. «Динамо» – 4
2. «Университет» – 2
3. «Луч» – 2
4. «Ставрополье» – 2
5. «Адыиф» – 0
6. «Уфа» – 0.

Шъуналэ тешъудз: клубхэм ешIэгъоу ялагъэр зэфэдишэп.

«Адыифым» иешIэгъухэр 19.09

«Уфа» – «Адыиф»

21.09

«Университет» – «Адыиф»

3.10

«Адыиф» – «Ставрополье».

Дзюдо

Мыекъуапэ щызэбэныштых

Юныгъом и 22 – 26-м Урысыем дзюдомкIэ изэнэкъокъу Мыекъуапэ щыклошт.

Адыгэ къэралыгъо университетым физкультурэмрэ дзюдомрэкIэ и Институт хэгъэгум ибэнаглохэр щызэлукIэштых.

— **Хъульфыгъэхэр, бзыльфыгъэхэр зэнэкъокъум хэлэжьэщтых**, — кытылуагъ Адыгэ Республикэм дзюдомкIэ испорт еджаплэу Кобл Якъубэ ыцлэ зыхьырэ ипащэу, Адыгеим дзюдомкIэ ихэшыпыкIыгъэ командэ итренер шхъалэу Бастэ Сэлымэ. — **Ащ фэдэ зэнэкъокъу иныр тиреспубликэ зэрэщызэхащэрэм тегъэгъушхо. ЗэлукIэгъухэр Мыекъонэ бэнэлэ еджаплэм лъансэ фэзышIыгъэ тренер цIэрылоу Кобл Якъубэ ишIэжь фэгъэхьыгъэх.**

Мы мафэхэм зэхэцэн Юфыгъохэр Адыгеим щэкIох, зэнэкъокъур гъэшIэгъонэу зэрэклоштым щэч хэлъэп.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТIЫЛЪ Нурбий.

Зэхэщыагъэр ыкIи кыдзыгъэкIырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкэ ЮфхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкэгъухэм адырIа зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщылэр:

385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:

приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм къаихырэ А4-кIэ заджэхэрэ тхъапэхэу зипчъагъэкIэ 5-м емышъухэрэр ары. Са-тырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахэ цIыкIунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкIегъэкIожыхь.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын ЮфхэмкIэ, теле-радиокъэтын-хэмкIэ ыкIи зэлы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Тымыр-Кавказ чIыплэ гъэlorы-шIаплэ, зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи

пчъагъэр
4485

Индексхэр

П 4326

П 3816

Зак. 1915

Хэутыным узцы-

кIэтхэнэу
щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00

ЗыщыкIэтхэгъэхэ

уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор

шхъалэм
ишпэрылгъхэр
зыгъэцакIэрэр

МэщIэкIэ

С. А.

ПшгъэдэкIыжъ
зыхьырэ
секретарыр

Хъурмэ

Хъ. Хъ.